

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)
z 28. septembra 2006 *

Vo veci C-150/05,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 35 EÚ,
podaný rozhodnutím Rechtbank 's-Hertogenbosch (Holandsko) z 23. marca 2005
a doručený Súdnemu dvoru 4. apríla 2005, ktorý súvisí s konaním:

Jean Leon Van Straaten

proti

Holandskému kráľovstvu,

Talianskej republike,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory K. Schieman, vykonávajúci funkciu predsedu
prvej komory, sudcovia N. Colneric (spravodajkyňa), J. N. Cunha Rodrigues,
M. Ilešič a E. Levits,

* Jazyk konania: holandčina.

generálny advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
tajomník: H. von Holstein, zástupca tajomníka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. mája 2006,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- holandská vláda, v zastúpení: H. G. Sevenster a D. J. M. de Grave, splnomocnení zástupcovia,
- talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci G. Aiello, avvocato dello Stato,
- česká vláda, v zastúpení: T. Boček, splnomocnený zástupca,
- španielska vláda, v zastúpení: M. Muñoz Pérez, splnomocnený zástupca,
- francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues a J.-C. Niollet, splnomocnení zástupcovia,
- rakúska vláda, v zastúpení: E. Riedl, splnomocnený zástupca,

- poľská vláda, v zastúpení: T. Nowakowski, splnomocnený zástupca,
- švédská vláda, v zastúpení: K. Wistrand, splnomocnená zástupkyňa,
- Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: W. Bogensberger a R. Troosters, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 8. júna 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

- ¹ Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 54 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9, ďalej len „DVSD“), podpísaného 19. júna 1990 v Schengene (Luxembursko).

- 2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi pánom Van Straaten na jednej strane a Holandským kráľovstvom a Talianskou republikou na druhej strane vo veci označenia odsúdenia v trestnom konaní v Taliansku za pašovanie omamných látok v Schengenskom informačnom systéme (ďalej len „SIS“), ktoré vykonali talianske orgány na účely jeho vydania.

Právny rámec

Právo Spoločenstva

- 3 Podľa článku 1 protokolu, ktorým sa začleňuje Schengenské acquis do rámca Európskej únie a ktorý tvorí prílohu Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva Amsterdamskou zmluvou (ďalej len „protokol“) je trinásť členských štátov Európskej únie, vrátane Talianskej republiky a Holandského kráľovstva, oprávnených založiť medzi sebou užšiu spoluprácu v rámci pôsobnosti Schengenského acquis tak, ako je uvedené v prílohe k tomuto protokolu.
- 4 K takto definovanému Schengenskému acquis patrí predovšetkým dohoda podpísaná 14. júna 1985 v Schengene medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom odstraňovaní kontrol na ich spoločných hraniciach (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 13; Mim. vyd. 19/002, s. 3, ďalej len „Schengenská dohoda“), ako aj DVSD. Dňa 27. novembra 1990 podpísala Talianska republika dohodu o pristúpení k DVSD (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 63), ktorá nadobudla platnosť 26. októbra 1997.

- 5 Podľa článku 2 ods. 1 prvého pododseku protokolu sa Schengenské *acquis* okamžite uplatňuje v trinástich členských štátoch uvedených v článku 1 tohto protokolu od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy.
- 6 Podľa článku 2 ods. 1 druhého pododseku druhej vety protokolu prijala Rada Európskej únie 20. mája 1999 rozhodnutie 1999/436/ES, ktorým sa v súlade s príslušnými ustanoveniami Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a Zmluvy o Európskej únii stanovuje právny základ pre všetky ustanovenia alebo rozhodnutia, ktoré tvoria Schengenské *acquis* (Ú. v. ES L 176, s. 17; Mim. vyd. 19/001, s. 152). Z článku 2 tohto rozhodnutia v spojení s prílohou A tohto rozhodnutia vyplýva, že Rada stanovila články 34 EÚ a 31 EÚ, ktoré sú súčasťou hlavy VI Zmluvy o Európskej únii nazvanej „Ustanovenia o spolupráci v oblasti spravodlivosti a vnútorných záležitostí“, za právny základ pre články 54 až 58 DVSD.
- 7 Tieto posledné uvedené články patria do kapitoly 3 s názvom „Zákaz dvojitého trestu“, ktorá je súčasťou hlavy III nazvanej „Polícia a bezpečnosť“.
- 8 Článok 54 DVSD znie:

„Osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán [osoba, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté jednou zo zmluvných strán — *neoficiálny preklad*] nesmie byť pre ten istý čin stíhaná inou zmluvnou stranou, a to za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už odpykaný alebo sa práve odpykáva alebo podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vynešený, už nemôže byť vykonaný“.

9 V zmysle článku 55 ods. 1 DVSD:

„1. Pri ratifikácii, prijatí alebo schválení tohto dohovoru môže jedna zmluvná strana prehlásiť, že v jednom alebo v niekoľkých nižšie uvedených prípadoch nie je viazaná článkom 54:

- a) keď predmetom rozsudku vynesenom v zahraničí bol čin celkom alebo čiastočne spáchaný na tamojšom území; táto výnimka však neplatí v poslednom prípade, ak bol čin spáchaný čiastočne na území tej zmluvnej strany, na ktorej bol rozsudok vynesený.

...“

10 Článok 71 ods. 1 DVSD, pre ktorý boli článok 34 EÚ, ako aj články 30 EÚ a 31 EÚ stanovené ako právny základ, znie:

„Zmluvné strany sa zaväzujú, že so zreteľom na existujúce Dohovory Spojených národov [v súlade s existujúcimi dohovormi Organizácie spojených národov — *neoficiálny preklad*]... prijímú všetky nevyhnutné opatrenia týkajúce sa priameho alebo nepriameho predaja návykových [omamných — *neoficiálny preklad*] a psychotropných látok každého druhu, vrátane Cannabisu a vlastníctva týchto látok s cieľom predaja alebo vývozu, ktoré budú potrebné k zamedzeniu nedovoleného obchodu s omamnými látkami [s omamnými a psychotropnými látkami — *neoficiálny preklad*].“

11 Článok 95 ods. 1 a 3 DVSD znie takto:

„1. Údaje o osobách, ktorých zatknutie sa žiada v súvislosti s ich vyhostením [vydaním — *neoficiálny preklad*], sa prijímajú na žiadosť justičných orgánov žiadajúcej zmluvnej strany.

3. Žiadaná zmluvná strana môže pátranie v databáze svojej vnútroštátnej časti Schengenského informačného systému označiť tak, aby do okamihu vymazania údajov nemohlo dôjsť k zatknutiu na základe vyhlásenia pátrania. Toto označenie je nutné vymazať najneskôr do 24 hod. po uložení pátracej dokumentácie do pamäti, s výnimkou prípadu, kedy dotyčná strana odmietne požadované zatknutie z právnych dôvodov alebo na základe iných motívov. Pokiaľ si to v zvláštnych výnimočných prípadoch vyžiada zložitost prípadu, môže byť táto lehota predĺžená na 1 týždeň. Bez ohľadu na označenie alebo zamietavé rozhodnutie [Okrem prípadu označenia alebo zamietavého rozhodnutia — *neoficiálny preklad*] sú ostatné zmluvné strany oprávnené vykonať požadované zatknutie na základe vyhláseného pátrania.“

12 Článok 106 ods. 1 DVSD stanovuje:

„Zmena, dodatok, oprava alebo vyškrtnutie údajov sa smie vykonať len prostredníctvom vypisujúcej zmluvnej strany [zmluvnej strany, ktorá vykonala označenie — *neoficiálny preklad*].“

13 Článok 111 DVSD stanovuje:

„1. Každý má právo podať sťažnosť na výsostnom území každej zmluvnej strany voči záznamu o jeho osobe, obzvlášť má právo na opravu, vyškrtnutie, podanie informácie alebo na náhradu škôd podľa vnútroštátneho práva príslušného súdu alebo príslušného orgánu.

2. Aby nebol dotknutý článok 116, sú zmluvné strany povinné konať nenapadnuteľným rozhodnutím súdu alebo úradov podľa ods. 1 [Bez toho, aby tým bol dotknutý článok 116, sú zmluvné strany povinné vzájomne vykonať konečné rozhodnutia vydané súdmi alebo orgánmi uvedenými v odseku 1 — *neoficiálny preklad*].“

14 Právomoc Súdneho dvora rozhodovať o začatí prejudiciálneho konania je určená v článku 35 ods. 3 písm. b) EÚ, ktorý znie takto:

„Členský štát, ktorý urobí vyhlásenie podľa odseku 2 uvedie, že:

...

b) každý súd tohto štátu môže požiadať Súdny dvor o vydanie predbežného nálezu vo veci [môže podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania — *neoficiálny preklad*], pokiaľ považuje rozhodnutie o otázke platnosti alebo výkladu aktu uvedeného v odseku 1, ktorá vznikla počas konania pred súdom, za nutné pre vydanie rozsudku.“

- 15 Holandské kráľovstvo vyhlásilo, že uznáva právomoc Súdneho dvora Európskych spoločenstiev podľa podmienok stanovených v článku 35 ods. 2 a 3 písm. b) EÚ (Ú. v. ES C 340, 1997, s. 308).

Medzinárodné právo

- 16 Článok 4 protokolu č. 7 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, znie takto:

„1. Nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcim právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený právoplatným rozsudkom v súlade so zákonom a trestným poriadkom tohto štátu.

2. Ustanovenia predchádzajúceho odseku nie sú na prekážku obnove konania v súlade so zákonom a trestným poriadkom príslušného štátu, ak nové alebo novoodhalené skutočnosti alebo podstatná chyba v prechádzajúcom konaní mohli ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

3. Od tohto článku nemožno odstúpiť podľa článku 15 Dohovoru.“

- 17 Článok 14 ods. 7 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach prijatého 16. decembra 1966, ktorý nadobudol platnosť 23. marca 1976, znie takto:

„Trestné stíhanie nemožno začať proti tomu, proti komu sa skoršie stíhanie pre ten istý čin skončilo právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného alebo ktorým bol od žaloby oslobodený.“

- 18 Článok 36 Jednotného dohovoru o omamných látkach, ktorý bol uzavretý v New Yorku 30. marca 1961 v rámci Organizácie spojených národov, znie takto:

„1. a) S výhradou svojich ústavných predpisov urobí každá Strana opatrenia potrebné na to, aby pestovanie, produkcia, výroba, ťažba, príprava, držba, ponuka, danie do predaja, distribúcia, kúpa, predaj, dodanie z akéhokoľvek titulu, sprostredkovanie, odoslanie, tranzit, doprava, dovoz a vývoz omamných látok, nezodpovedajúce ustanoveniam tohto Dohovoru, alebo akékoľvek iné činy, ktoré by podľa názoru tejto Strany odporovali ustanoveniam tohto Dohovoru, sa považovali za trestné činy, ak sú spáchané úmyselne, a aby sa na vážne prípady vymerali primerané tresty, najmä väznenie alebo iné tresty odňatia slobody.

b) ...

2. S výhradou ústavných predpisov každej Strany, jej právneho poriadku a národného zákonodarstva:

- a) i) každý z priestupkov [každé z porušení zákona — *neoficiálny preklad*] uvedených v ods. 1 sa bude považovať za osobitný priestupok [za osobitné porušenie zákona — *neoficiálny preklad*] ak sa spácha v rozličných krajinách,

...

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

¹⁹ Z vnútroštátneho uznesenia vyplýva, že pán Van Straaten mal v čase okolo 27. marca 1983 v Taliansku v držbe zásielku približne 5 kilogramov heroínu, že tento heroín bol odoslaný z Talianska do Holandska a že pán Van Straaten mal počas obdobia od 27. do 30. marca 1983 1 000 gramov z tejto zásielky heroínu.

²⁰ Dotknutá osoba bola v Holandsku stíhaná za to, že po prvé 26. marca 1983, alebo v čase okolo tohto dátumu, doviezla z Talianska do Holandska s A. Yilmazom približne 5 500 gramov heroínu, po druhé počas obdobia od 27. do 30. marca 1983, alebo v čase okolo tohto obdobia, mala v Holandsku približne 1 000 gramov heroínu, po tretie v marci roku 1983 mala v Holandsku v držbe strelné zbrane a muníciu. Rozsudkom z 23. júna 1983 Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch (Holandsko) oslobodil pána Van Straaten spod obžaloby, pokiaľ ide o trestné stíhanie začaté proti nemu z dôvodu dovozu heroínu, keďže usúdil, že tento čin nebol preukázaný zákonným spôsobom a presvedčivo, a za ďalšie dva trestné činy ho odsúdil na trest odňatia slobody v dĺžke 20 mesiacov.

- 21 Pán Van Straaten bol v Taliansku stíhaný spolu s ďalšími osobami za to, že 27. marca 1983, alebo v čase okolo tohto dátumu, mal v držbe a do Holandska s Karakusom Coskunom niekoľkokrát doviezol značné množstvo, celkovo približne 5 kilogramov, heroínu. Rozsudkom pre zmeškanie, ktorý 22. novembra 1999 vydal Tribunale Ordinario di Milano, bol pán Van Straaten, ako aj ďalšie dve osoby, z tohto dôvodu odsúdený na trest odňatia slobody v dĺžke 10 rokov, bola mu uložená pokuta vo výške 50 miliónov talianskych lír a bol zaviazaný na náhradu trov konania.
- 22 V spore vo veci samej je pán Van Straaten protistranou Holandského kráľovstva a Talianskej republiky. Vnútroštátny súd poukázal na označenie týkajúceho sa pána Van Straaten, ktorého oprávnenosť je predmetom tohto sporu, a ktoré preskúmal vzhľadom na DVSD. Uznesením vydaným 16. júla 2004 bola Talianska republika vyzvaná, aby vstúpila do konania vo veci samej.
- 23 V konaní na vnútroštátnom súde Talianska republika odmietla tvrdenia pána Van Straaten, podľa ktorých v zmysle článku 54 DVSD nemalo dôjsť k stíhaniu talianskym štátom, resp. v mene talianskeho štátu, a že všetky akty súvisiace s týmto stíhaním sú protiprávne. Podľa Talianskej republiky sa rozsudkom z 23. júna 1983, v rozsahu v akom sa vzťahuje na bod obžaloby týkajúci sa dovozu heroínu, nerozhodlo o vine pána Van Straaten, pretože, pokiaľ ide o trestné stíhanie začaté z tohto dôvodu, dotknutá osoba bola oslobodená spod obžaloby. V zmysle článku 54 DVSD nebolo o pánovi Van Straatenovi v súvislosti s týmto činom rozhodnuté. Okrem toho Talianska republika uviedla, že z dôvodu prehlásenia uvedeného v článku 55 ods. 1, *initio*, a písm. a) DVSD, ktoré vydala, nie je viazaná článkom 54 toho istého dohovoru. Tento posledný uvedený žalobný dôvod vnútroštátny súd zamietol.
- 24 Vo vnútroštátnom rozhodnutí sa neuvádzajú žiadne ďalšie informácie o povahe konania.

- 25 Podľa holandskej vlády, bol rozsudok Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch z 23. júna 1983 potvrdený rozsudkom Gerechtshof te 's-Hertogenbosch z 3. januára 1984, ktorým došlo k zmene a doplneniu posúdenia druhého bodu obžaloby podanej proti pánovi Van Straaten. Tento posledný uvedený súd posudzoval čin „úmyselnej držby približne 1 000 gramov heroínu v Holandsku v období od 27. do 30. marca 1983 alebo približne v tomto období“. Kasačný opravný prostriedok, ktorý pán Van Straaten podal proti tomuto rozsudku, bolo zamietnutý rozsudkom Hoge Raad der Nederlanden z 26. februára 1985. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť rozhodnutej veci. Pán Van Straaten vykonal trest, ktorý mu bol uložený.
- 26 Podľa tej istej vlády bolo na návrh talianskych súdnych orgánov v roku 2002 v SIS vykonané označenie, ktorého cieľom bolo zatknutie pána Van Straaten na účely jeho vydania na základe príkazu milánskeho prokurátora na zatknutie z 11. septembra 2001. Holandské kráľovstvo toto označenie vykonalo spôsobom uvedeným v článku 95 ods. 3 DVSD z dôvodu, aby k predmetnému zatknutiu nemohlo dôjsť v Holandsku.
- 27 Po tom, čo bol pán Van Straaten v roku 2003 informovaný o uvedenom označení, a v tejto súvislosti o svojom odsúdení v Taliansku, sa v prvom rade neúspešne obrátil na talianske súdne orgány na účely získania výmazu údajov týkajúcich sa jeho osoby uvedených v SIS. Korps Landelijke Politiediensten (úrad vnútroštátnej holandskej polície, ďalej len „KLPD“) pánovi Van Straaten listom zo 16. apríla 2004 oznámil, že vzhľadom na to, že v zmysle článku 106 DVSD nie je orgánom vykonávajúcim označenie, nie je oprávnený vykonať výmaz označenia zo SIS.
- 28 Pán Van Straaten následne podal na vnútroštátny súd žalobu, aby sa príslušnému prokurátorovi a/alebo KLPD nariadilo vykonanie výmazu osobných údajov z policajného registra. Uvedený súd vo svojom uznesení zo 16. júla 2004 skonštatoval, že na základe článku 106 ods. 1 DVSD, bola na vykonanie výmazu údajov, ktoré požaduje pán Van Straaten, oprávnená iba Talianska republika. Vzhľadom na túto skutočnosť vnútroštátny súd posúdil žalobu ako žalobu

navrhujúcu, aby sa Talianskej republike nariadilo vykonať výmaz predmetných údajov. Talianska republika bola v dôsledku toho vyzvaná, aby vstúpila do konania vo veci samej.

29 Vnútroštátny súd následne skonštatoval, že na základe článku 111 ods. 1 DVSD má pán Van Straaten možnosť obrátiť sa na súd príslušný podľa holandského práva so žalobou proti zaradeniu príslušných údajov do SIS, ktoré vykonala Talianska republika. Podľa odseku 2 tohto článku bola Talianska republika povinná vykonať konečné rozhodnutie holandského súdu rozhodujúceho o tejto žalobe.

30 Vzhľadom na tieto okolnosti Rechtbank 's-Hertogenbosch rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Ako je potrebné chápať pojem ‚ten istý čin‘ v zmysle článku 54 [DVSD]? (Je držba približne 1 000 gramov heroínu v Holandsku v období od 27. do 30. marca 1983, alebo v čase okolo tohto obdobia, tým istým činom ako držba približne 5 kilogramov heroínu v Taliansku 27. marca 1983, alebo v čase okolo tohto dátumu, vzhľadom na to, že zásielka heroínu v Holandsku bola časťou zásielky heroínu v Taliansku? Je vývoz zásielky heroínu z Talianska do Holandska tým istým činom ako dovoz tej istej zásielky heroínu z Talianska do Holandska aj napriek tomu, že osoby obvinené spolu s pánom Van Straatenom v Holandsku a v Taliansku nie sú úplne identické? Pokiaľ ide o tieto činy ako celok pozostávajúci z držby predmetného heroínu, jeho vývozu z Talianska, jeho dovozu do Holandska a jeho držby v Holandsku, považujú sa tieto činy za ‚ten istý čin‘)?
2. Hľadá sa na osobu v zmysle článku 54 [DVSD] tak, že bolo o nej ‚rozhodnuté‘, ak obvinenia vznesené proti tejto osobe boli vyhlásené za nepreukázané zákonným spôsobom a presvedčivo, a táto osoba bola spod tejto obžaloby rozsudkom oslobodená?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 31 Na úvod je potrebné skonštatovať, že v danom prípade je Súdny dvor príslušný rozhodnúť o výklade článku 54 DVSD, keďže pri podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania v zmysle článku 35 EÚ sa má uplatniť, s výhradou podmienok uvedených v tomto článku, režim stanovený v článku 234 ES (pozri v tejto súvislosti rozsudok zo 16. júna 2005, Pupino, C-105/03, Zb. s. I-5285, bod 28), a Holandské kráľovstvo vydalo v zmysle článku 35 ods. 3 písm. b) EÚ vyhlásenie, ktoré nadobudlo platnosť 1. mája 1999, v deň nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy.
- 32 Francúzska vláda vyjadruje pochybnosti o prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania vzhľadom na príliš stručný charakter informácií, ktoré predložil vnútroštátny súd, na základe ktorých nie je možné určiť predmet sporu a z akých dôvodov je potrebné odpovedať na tieto dve položené otázky.
- 33 V tejto súvislosti je opodstatnené pripomenúť, že prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, ktoré má byť vydané, posúdiť so zreteľom na osobitosti prípadu tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia, aby mohol vyniesť rozsudok, ako aj dôležitosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru (pozri rozsudky z 9. marca 2000, EKW a Wein & Co, C-437/97, Zb. s. I-1157, bod 52, a zo 4. decembra 2003, EVN a Wienstrom, C-448/01, Zb. s. I-14527, bod 74). V dôsledku toho je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť vtedy, ak sa položené prejudiciálne otázky týkajú výkladu práva Spoločenstva.
- 34 Odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom je možné iba vtedy, keď sa preukáže zjavným spôsobom, že požadovaný výklad práva Spoločenstva nemá žiadny vzťah k realite alebo k predmetu sporu vo veci samej, keď problém má hypotetický charakter, alebo keď Súdnemu dvoru nie sú známe dostatočné skutkové a právne okolnosti potrebné na to, aby odpovedal potrebným

spôsobom na položené otázky (pozri najmä rozsudky z 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, Zb. s. I-2099, bod 39; z 19. februára 2002, Arduino, C-35/99, Zb. s. I-1529, bod 25, a z 11. júla 2006, Chacón Navas, C-13/05, bod 33, Zb. s. I-6467).

35 V prejednávacom prípade je opodstatnené skonštatovať, že dôvody rozhodnutia vnútroštátneho súdu uvádzajú napriek svojmu stručnému a málo štruktúrovanému charakteru dostatok okolností na to, aby sa, na jednej strane, vylúčilo, že položené otázky nemajú žiadny vzťah k realite a predmetu sporu vo veci samej alebo, že problém je hypotetický, a že, na druhej strane, Súdny dvor môže dať na uvedené otázky potrebnú odpoveď. Z obsahu vnútroštátneho rozhodnutia totiž vyplýva, že v žalobe pána Van Straaten sa navrhuje zrušenie označenia, ktoré sa ho týka, zaradeného do SIS, a že podľa vnútroštátneho súdu dotknutá osoba môže mať vo veci úspech, len ak by uplatnením zásady *ne bis in idem* v zmysle článku 54 DVSD odsúdenie vyhlásené v Holandsku bránilo tomu, aby bola dotknutá osoba stíhaná v Taliansku v konaní, ktoré je dôvodom uvedeného označenia.

36 Španielska vláda sa domnieva, že prvá otázka je neprípustná. Uvádza, že táto otázka sa zakladá iba na skutkových okolnostiach vo veci samej, a že vnútroštátny súd v skutočnosti Súdnemu dvoru navrhuje, aby sa na skutkové okolnosti, ktoré sú predmetom vnútroštátneho konania, uplatnil článok 54 DVSD.

37 V tejto súvislosti je opodstatnené pripomenúť, že hoci Súdny dvor nie je v zmysle článku 234 ES príslušný na to, aby uplatnil pravidlo Spoločenstva na vymedzený spor, môže v rámci súdnej spolupráce stanovenej v tomto článku, na základe okolností uvedených v spise poskytnúť vnútroštátnemu súdu výklad práva Spoločenstva, ktorý mu môže byť užitočný pri posudzovaní účinkov tohto ustanovenia (rozsudok z 5. marca 2002, Reisch a i., C-515/99, C-519/99 až C-524/99 a C-526/99 až C-540/99, Zb. s. I-2157, bod 22).

38 Svojou prvou otázkou sa teda vnútroštátny súd pýta na výklad článku 54 DVSD vzhľadom na skutkové okolnosti, ktoré spresňuje v zátvorkách. Naopak, Súdnemu dvoru nenavrhuje, aby sa tento článok uplatnil na uvedené okolnosti.

39 Z toho vyplýva, že návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke je prípustný.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

40 Vnútroštátny súd sa touto otázkou v podstate pýta, aké kritériá sa majú použiť na účely uplatnenia pojmu „tie isté činy“ v zmysle článku 54 DVSD vzhľadom na skutkové okolnosti, ktoré uviedol v zátvorkách.

41 V tejto súvislosti Súdny dvor v bode 27 rozsudku z 9. marca 2006, Van Esbroeck (C-436/04, Zb. s. I-2333) konštatoval, že zo znenia článku 54 DVSD, ktorý používa pojmy „tie isté činy“, vyplýva, že toto ustanovenie sa týka iba predmetných činov z hľadiska ich skutkovej podstaty a nie ich právneho posúdenia.

42 Pojmy použité v uvedenom článku sa tak odlišujú od pojmov nachádzajúcich sa v iných medzinárodných dokumentoch, ktoré stanovujú zásadu *ne bis in idem* (rozsudok Van Esbroeck, už citovaný, bod 28).

- 43 Stanovenie zásady *ne bis in idem* v článku 54 DVSD nevyhnutne znamená, že existuje vzájomná dôvera štátov, ktoré sú zmluvnými stranami, v ich príslušné systémy trestného súdnictva a že každý z uvedených štátov súhlasí s použitím právnej úpravy v oblasti trestného práva platnej v iných štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami, hoci by uplatnenie jeho vlastnej právnej úpravy viedlo k inému výsledku (rozsudok Van Esbroeck, už citovaný, bod 30).
- 44 Prípadné rozdielne právne posúdenie tých istých činov v dvoch štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami, nemôže byť prekážkou uplatnenia článku 54 DVSD (rozsudok Van Esbroeck, už citovaný, bod 31).
- 45 Tieto závery potvrdzuje aj cieľ uvedeného článku 54, ktorým je vylúčiť to, aby osoba bola z dôvodu, že vykonáva svoje právo voľného pohybu, stíhaná pre tie isté činy na území viacerých štátov, ktoré sú zmluvnými stranami (rozsudok Van Esbroeck, už citovaný, bod 33, a citovaná judikatúra).
- 46 Toto právo na voľný pohyb je skutočne zaručené, iba ak páchatel činu vie, že ak bol už raz odsúdený a vykonal svoj trest, alebo prípadne bol právoplatne zbavený viny v štáte, ktorý je zmluvnou stranou, môže sa pohybovať vnútri schengenského priestoru bez toho, aby sa obával stíhania v inom štáte, ktorý je zmluvnou stranou, z dôvodu, že tento čin predstavuje iný druh porušenia v právnom poriadku tohto posledného uvedeného členského štátu (pozri rozsudok Van Esbroeck, už citovaný, bod 34).
- 47 Z dôvodu neexistencie harmonizácie vnútroštátnych právnych úprav v oblasti trestného práva by totiž kritérium založené na právnom posúdení činov alebo na chránenom oprávnenom záujme mohlo vytvárať toľko prekážok slobode voľného pohybu v schengenskom priestore, koľko existuje systémov trestného práva v štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami (rozsudok Van Esbroeck, už citovaný, bod 35).

- 48 Za týchto okolností je jediným príslušným kritériom na účely uplatnenia článku 54 DVSD kritérium zhodnosti skutkovej podstaty činu, ktorým sa rozumie existencia celku konkrétnych okolností, ktoré sú navzájom nerozlučiteľne spojené (rozsudok Van Esbroeck, už citovaný, bod 36).
- 49 Pokiaľ ide o trestné činy týkajúce sa omamných látok, nepožaduje sa, aby boli množstvá predmetnej drogy v dvoch štátoch, ktoré sú príslušnými zmluvnými stranami, alebo osoby, ktoré sa údajne zúčastnili na spáchaní činov v dvoch štátoch, identické.
- 50 Nie je teda vylúčené, že situácia, v ktorej takáto identickosť chýba, predstavuje celok činov, ktoré sú z hľadiska svojej samotnej povahy nerozlučiteľne spojené.
- 51 Okrem toho, Súdny dvor už rozhodol, že trestné činy spočívajúce vo vývoze alebo dovoze tých istých omamných látok, ktoré sú predmetom trestného stíhania v rôznych štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami DVSD, sa v zásade považujú za „tie isté činy“ v zmysle článku 54 (rozsudok Van Esbroeck, už citovaný, bod 42).
- 52 Konečné posúdenie v tejto súvislosti však prináleží, ako správne uviedla holandská vláda, príslušným vnútroštátnym orgánom, ktoré musia určiť, či predmetná skutková podstata činov predstavuje celok činov, ktoré sú nerozlučiteľne spojené v čase, v priestore, ako aj z hľadiska svojho predmetu (rozsudok Van Esbroeck, už citovaný, bod 38).

53 Vzhľadom na vyššie uvedené je teda na prvú otázku potrebné odpovedať tak, že článok 54 DVSD sa má vykladať v tom zmysle, že:

- príslušným kritériom na účely uplatnenia uvedeného článku je kritérium zhodnosti skutkovej podstaty činov, ktorou sa rozumie existencia celku okolností, ktoré sú navzájom nerozlučiteľne spojené, nezávisle na právnom posúdení týchto činov alebo na chránenom oprávnenom záujme,
- pokiaľ ide o trestné činy týkajúce sa omamných látok, nepožaduje sa, aby boli množstvá predmetnej drogy v dvoch štátoch, ktoré sú príslušnými zmluvnými stranami, alebo osoby, ktoré sa údajne zúčastnili na spáchaní činov v dvoch štátoch, identické,
- trestné činy spočívajúce vo vývoze alebo dovoze tých istých omamných látok, ktoré sú trestne stíhané v rôznych štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru, sa v zásade považujú za „tie isté činy“ v zmysle tohto článku 54, pričom konečné posúdenie v tejto súvislosti prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom.

O druhej otázke

54 Touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa zásada *ne bis in idem* vyplývajúca z článku 54 DVSD uplatňuje na rozhodnutie súdnych orgánov štátu, ktorý je zmluvnou stranou, ktorým bol obvinený oslobodený spod obžaloby pre nedostatok dôkazov.

- 55 V súlade s uvedeným článkom 54 osoba, o ktorej bolo „právoplatne rozhodnuté“ v jednom štáte, ktorý je zmluvnou stranou, nesmie byť pre ten istý čin stíhaná v inom štáte, ktorý je zmluvnou stranou, a to za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už vykonaný alebo sa práve vykonáva, alebo podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vynešený, už nemôže byť vykonaný.
- 56 Hlavná veta obsiahnutá v jedinej vete predstavujúcej článok 54 DVSD nijako neodkazuje na obsah rozsudku, ktorý sa stal právoplatným. Až vo vedľajšej vete článok 54 DVSD predpokladá možnosť odsúdenia, keďže uvádza, že v takom prípade podlieha zákaz trestného stíhania osobitnej podmienke. Ak by bolo všeobecné pravidlo vyjadrené v hlavnej vete uplatniteľné iba na odsudzujúce rozsudky, bolo by nadbytočné spresňovať, že osobitné pravidlo je uplatniteľné v prípade odsúdenia.
- 57 Je nepochybné, že cieľom článku 54 DVSD je vylúčiť to, aby bola osoba z dôvodu, že vykonáva svoje právo voľného pohybu, stíhaná pre tie isté činy na území viacerých štátov, ktoré sú zmluvnými stranami (pozri rozsudok z 11. februára 2003, Gözütok a Brügger, C-187/01 a C-385/01, Zb. s. I-1345, bod 38).
- 58 Neuplatnenie tohto článku na právoplatné rozhodnutie o oslobodení spod obžaloby pre nedostatok dôkazov by malo teda taký účinok, že by ohrozilo existenciu práva na voľný pohyb (pozri v tomto zmysle rozsudok Van Esbroeck, už citovaný, bod 34).
- 59 Okrem toho, začatie trestného stíhania pre tie isté činy v inom štáte, ktorý je zmluvnou stranou, v prípade, že došlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby pre nedostatok dôkazov, by ohrozilo zásady právnej istoty a legitímnej dôvery. Obvinený by sa totiž musel obávať nových trestných stíhaní v inom členskom štáte, ktorý je zmluvnou stranou, napriek tomu, že o tých istých činoch už bolo právoplatne rozhodnuté.

- 60 Je potrebné uviesť, že Súdny dvor vo svojom rozsudku z 10. marca 2005, *Miraglia* (C-469/03, Zb. s. I-2009, bod 35), rozhodol, že zásada *ne bis in idem* uvedená v článku 54 DVSD sa neuplatňuje na rozhodnutie súdnych orgánov členského štátu, ktorým bolo zastavené trestné konanie potom, ako sa prokurátor rozhodol nepokračovať v trestnom stíhaní z jediného dôvodu, a síce preto, že sa začalo trestné stíhanie v inom členskom štáte proti tomu istému obvinenému a za tie isté činy, pričom nedošlo k posúdeniu vo veci samej. Bez toho, aby bolo potrebné v tomto konaní rozhodnúť o otázke, či sa na oslobodenie spod obžaloby, ktoré sa nezakladá na rozhodnutí vo veci samej, môže vzťahovať tento článok, je opodstatnené skonštatovať, že v prípade oslobodenia spod obžaloby pre nedostatok dôkazov k takémuto posúdeniu vo veci samej došlo.
- 61 V dôsledku toho je opodstatnené na druhú otázku odpovedať tak, že zásada *ne bis in idem* uvedená v článku 54 DVSD sa uplatňuje na rozhodnutie súdnych orgánov štátu, ktorý je zmluvnou stranou, ktorým je obvinený právoplatne oslobodený spod obžaloby pre nedostatok dôkazov.

O trovách

- 62 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. Článok 54 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu,

Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach, podpísaného 19. júna 1990 v Schengene, sa má vykladať v tom zmysle, že:

- príslušným kritériom na účely uplatnenia uvedeného článku je kritérium zhodnosti skutkovej podstaty činov, ktorou sa rozumie existencia celku okolností, ktoré sú navzájom nerozlučiteľne spojené, nezávisle na právnom posúdení týchto činov alebo na chránenom oprávnenom záujme,
 - pokiaľ ide o trestné činy týkajúce sa omamných látok, nepožaduje sa, aby boli množstvá predmetnej drogy v dvoch štátoch, ktoré sú príslušnými zmluvnými stranami, alebo osoby, ktoré sa údajne zúčastnili na spáchaní činov v dvoch štátoch, identické,
 - trestné činy spočívajúce vo vývoze alebo dovoze tých istých omamných látok, ktoré sú trestne stíhané v rôznych štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru, sa v zásade považujú za „tie isté činy“ v zmysle tohto článku 54, pričom konečné posúdenie v tejto súvislosti prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom.
2. Zásada *ne bis in idem* uvedená v článku 54 tohto dohovoru sa uplatňuje na rozhodnutie súdneho orgánu členského štátu, ktorý je zmluvnou stranou, ktorým je obvinený právoplatne oslobodený spod obžaloby pre nedostatok dôkazov.

Podpisy